

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **I. L.**, zast. Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2016, č. j. OAM-332/ZA-ZA11-ZA17-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2017, č. j. 2 Az 29/2016 – 39,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2017, č. j. 2 Az 29/2016 – 39, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Městského soudu v Praze, jímž bylo zastaveno řízení o jeho žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2016, č. j. OAM-332/ZA-ZA11-ZA17-2016. Žalovaný uvedeným rozhodnutím neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel v žalobě označil svůj pobyt na území České republiky na adrese P. 9, Š. 867/10 a požádal o ustanovení zástupce. Usnesením ze dne 12. 7. 2016 byla stěžovateli ustanovena advokátka, Mgr. Liliana Křístková. Městskému soudu se nepodařilo stěžovateli toto usnesení opakovaně doručit, proto učinil dotaz na pobyt stěžovatele na Ministerstvo

vnitru, Odbor azylové a migrační politiky a následně se obrátil také na Policii ČR z důvodu prošetření pobytu stěžovatele. Soudu bylo sděleno, že jediný známý pobyt stěžovatele je na výše uvedené adrese, přičemž šetřením Policie ČR nebylo zjištěno, že by se stěžovatel na uvedené adrese nacházel. Městský soud proto usnesením ze dne 23. 11. 2016, č. j. 2 Az 29/2016 – 38, ustanovil stěžovateli opatrovníkem Mgr. Lilianu Křístkovou, advokátku, k ochraně jeho práv, neboť jeho pobyt na území ČR se soudu nepodařilo zjistit. S ohledem na uvedené poté městský soud napadeným usnesením zastavil probíhající řízení dle § 33 písm. b) zákona o azylu, protože nebylo lze zjistit místo pobytu stěžovatele a dle § 33 písm. e) stejného zákona, neboť stěžovatel se nezdržoval v místě nahlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že na nahlášené adrese Š. 867/10, P. 9, pobýval až do září 2016, pak následně po přechodnou dobu pobýval u kamarádů a poté od 15. 2. 2017 si zajistil ubytování na adrese V. 930/12, P. 8. Tuto adresu pak nahlásil městskému soudu.

[5] Stěžovatel poukazuje na nepřezkoumatelnost napadeného usnesení z důvodu, že řízení zastavil jak podle § 33 písm. b) zákona o azylu, tak podle § 33 písm. e) uvedeného zákona. Podle stěžovatele se tato dvě ustanovení navzájem vylučují a nelze je použít souběžně. Písm. b) dopadá na situace, kdy orgány veřejné moci nevědí, kde se stěžovatel zdržuje, protože nemá žádné hlášené místo pobytu, kdežto písm. e) dopadá na ty situace, kdy místo hlášeného pobytu má, ovšem nezdržuje se tam. Stěžovatel hlášené místo pobytu měl s tím, že jeho nepřítomnost v místě tohoto pobytu byla pouze přechodného rázu, vyžadovaná místem zaměstnání. Bezprostředně poté, co si stěžovatel zajistil nové místo pobytu, informoval o tom městský soud.

[6] Stěžovatel poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2005, sp. zn. 7 Azs 271/2004, publ. pod č. 707/2005 Sb. NSS, dle něž o nemožnost zjistit místo pobytu žadatele nejde tam, kde je zjištěno, že se žadatel v místě pobytu zdržuje příležitostně, jeho nepřítomnost v bytě je dočasná a omezuje se na kratší dobu, a to i v případě, že momentální místo jeho pobytu, např. z pracovních důvodů, není přesně známo.

[7] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje usnesení městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření předeslal, že jelikož kasační stížnost směřuje výhradně do procesního postupu městského soudu, nechává její posouzení na Nejvyšším správním soudu.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas,

pokračování

jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátkou. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[10] Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Předně Nejvyšší správní soud předesílá, že ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d), podle konstantní judikatury lze kasační stížnost proti usnesení o zastavení řízení brojit pouze z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004 - 54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65). Jak vyplývá z judikatury, pod tímto důvodem kasační stížnosti v podobě nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je věcí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem, a nezakládá proto nedostatek návrhu. K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2002 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[13] Nejvyšší správní soud ze spisu městského soudu ověřil, že jelikož se stěžovateli opakovaně nepodařilo doručit usnesení o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě, městský soud zjišťoval, jestli se nachází na v žalobě uvedené adrese, případně, jestli má Ministerstvo vnitra, nebo Policie ČR další informace o jeho pobytu. Jak již bylo uvedeno výše, městský soud o stěžovatelově pobytu nezjistil nic jiného, než že je hlášen na adrese uvedené v žalobě, nicméně na té se nezdržuje.

[14] Pokud jde o námitku stěžovatele, že na jeho případ lze aplikovat závěry rozsudku ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, nelze s ním souhlasit. Jak bylo v tomto rozsudku uvedeno, o nemožnost zjistit místo pobytu nejde, bylo-li zjištěno, že se žadatel v hlášeném místě pobytu zdržuje příležitostně a že jeho nepřítomnost je pouze dočasná. V nyní projednávané věci však bylo zjištěno, že se na uvedené adrese na obvyklých místech (poštovní schránky, domovní zvonky, vstupní dveře do bytů) nenachází stěžovatelovo jméno L. Policie ČR provedla rovněž šetření u obyvatel domu, přičemž nezjistila žádné poznatky o stěžovateli. V řízení tak nebylo prokázáno, že by se stěžovatel kdykoli v minulosti na uvedené adrese nacházel. Takové zkoumání Nejvyšší správní soud považuje s ohledem na svou konstantní judikaturu za dostačující.

[15] Pokud jde o námitku ohledně nemožnosti aplikovat § 33 písm. b) a písm. e) současně, Nejvyšší správní soud uvádí následující. V rozsudku ze dne 21. 8. 2009, č. j. 1 Azs 38/2009 - 48, se Nejvyšší správní soud zabýval vzájemným vztahem ust. § 33 písm. b) a § 33 písm. e) zákona o azylu a uvedl, s poukazem na znění ust. § 33 písm. e) zákona o azylu (soud řízení zastaví, jestliže se žadatel o udělení mezinárodní ochrany

(žalobce) nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil), že: „Podle důvodové zprávy k návrhu zákona vyhlášeného pod č. 350/2005 Sb., jímž bylo cit. ustanovení do zákona o azylu vloženo (sněmovní tisk 882/0, dostupný na digitálním repozitáři www.psp.cz), důvod pro zastavení soudního řízení spočívá v tom, že poměrně vysoký počet žalobců (žadatelů o azyl) po podání žaloby se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a soudy mají velké problémy s doručováním. Navrhované ustanovení sankcionuje neoznámení změny hlášeného pobytu soudu. Toto ustanovení tudíž podle důvodové zprávy zřejmě mělo dopadat na situace, v nichž žadatel (nyní žalobce) v průběhu řízení před soudem využije možnosti dané § 77 zákona o azylu a změní svou adresu hlášeného pobytu, novou adresu však neoznámí soudu. Tento záměr je v souladu i s principem racionálního zákonodárce, protože předpokládá dopad tohoto ustanovení na jiné situace, než situace uvedené pod § 33 písm. b) zákona o azylu“. Vyústěním uvedené úvahy uvedené v citovaném rozsudku je právní věta dostupná na www.nssoud.cz: „Ustanovení § 33 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, lze aplikovat jen na situace, kdy žadatel o udělení mezinárodní ochrany změnil místo hlášeného pobytu v souladu s § 77 téhož zákona, neoznámí tuto změnu soudu a současně se na novém místě hlášeného pobytu nezdržuje“.

[16] V dané věci tak skutečně nebylo možné, aby byly splněny podmínky ust. § 33 písm. b) a písm. e) zákona o azylu současně. Ust. § 33 písm. e) zákona o azylu totiž nedopadá na případy, kdy se účastník řízení nezdržuje v místě nahlášeného bydliště, aniž by postupoval podle § 77 stejného zákona. V takovém případě, jsou-li splněny pro to podmínky, lze aplikovat pouze § 33 písm. b) zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení platí, že soud řízení zastaví, nelze zjistit (faktické) místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Tyto podmínky byly v době vydání napadeného usnesení splněny. Ačkoli se jedná o pochybení městského soudu, nedosahuje takové intenzity, aby způsobilo nezákonnost rozhodnutí.

[17] I přes uvedené je ale na místě usnesení městského soudu zrušit. Nejvyšší správní soud ověřil stěžovatelovo tvrzení, že po změně své adresy tuto změnu oznámil městskému soudu. Ve spise městského soudu se nachází podání stěžovatele datované dnem 15. 2. 2017, doručené městskému soudu dne 16. 2. 2017, v němž uvedl, že ode dne 14. 2. 2017 bydlí na adrese V. 930/12, P. 8. Zároveň městský soud požádal o doručování písemností na tuto adresu. Městský soud však již tuto skutečnost v řízení nijak nerefletoval, a to přesto, že usnesení o zastavení řízení vypravil k doručení až dne 24. 2. 2017; žalovanému bylo napadené usnesení doručeno dne 24. 2. 2017 a opatrovnici stěžovatele až dne 27. 2. 2017.

[18] Podle § 55 odst. 2 s. ř. s. je soud vázán svým usnesením, jakmile je vyhlásil (při jednání), a pokud je nevyhlásil, jeho doručením. V daném kontextu lze odkázat také na obdobnou úpravu podle občanského soudního řádu. Podle § 170 odst. 1 o. s. ř., je soud „[v]ázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno.“ V nynějším případě napadené usnesení nebylo vyhlášeno při jednání. Rozhodující procesní okamžik je proto třeba vymezit jinou skutečností, která založila uvedenou závaznost rozhodnutí pro soud, který je vydal. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v projednávané věci představuje takovou skutečnost první doručení napadeného usnesení účastníkovi řízení. Tento závěr je plně

pokračování

v souladu s právními závěry obsaženými v nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 707/04, že „[u]stanovení § 167 odst. 2 o. s. ř. odkazuje v případě usnesení na přiměřené použití ustanovení o rozsudku, není-li stanoveno jinak. Podle ustanovení § 156 odst. 3 o. s. ř. je soud vázán rozsudkem, jakmile jej vyhlásí. Vzhledem k tomu, že se v tomto případě jedná o usnesení, které nebylo vyhlášeno, připadala do úvahy aplikace ustanovení § 170, věty za středníkem, o. s. ř. Podle znění tohoto ustanovení je soud vázán svým usnesením, pokud nebylo vyhlášeno, okamžikem doručení.“ Uvedené konečně potvrdil ve své judikatuře rovněž Nejvyšší soud, viz například usnesení ze dne 11. 11. 2001, sp. zn. 21 Cdo 123/2001 (dostupné na www.nsoud.cz), kde zcela v souladu s dikcí citovaného ustanovení uvedl, že „[p]odle § 170 o. s. ř. je soud vázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno (odstavec 1).“

[19] Napadené usnesení nebylo vyhlášeno při jednání, totiž jím byl soud vázán až dnem doručení účastníku řízení, tedy nejdříve ode dne 24. 2. 2017. Poněvadž již od 16. 2. 2017 byl městský soud informován o místě pobytu stěžovatele, byl jeho postup v rozporu se smyslem ustanovení § 33 písm. b) a e) zákona o azylu, které umožňují řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany zastavit pouze v případě, je-li účastník nedostižitelný. Ohledně smyslu § 33 zákona o azylu lze odkázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. 2 Azs 16/2004: „Smyslem ustanovení § 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 217/2002 Sb. a zákona č. 519/2002 Sb., je umožnit soudům nezabývat se meritorně azylovými žalobami těch žalobců, kteří již zmizeli ze zorného pole orgánů veřejné moci České republiky a kteří již pravděpodobně nejsou v dosahu jurisdikce České republiky.“

[20] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude podle § 110 odst. 4 s. ř. s. soud vázán vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Městský soud v konečném rozhodnutí rovněž rozhodne o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu